

Czym są wszy?

Wesz głowowa, *Pediculus humanus capitis*, to pasożytniczy owad powszechnie występujący na głowie, rzęsach i brwiach u ludzi. Wszy żywią się krwią, którą pobierają kilka razy dziennie ze skóry głowy człowieka.

Jakie są objawy?

Objawy wszawicy obejmują: swędzenie skóry wywołane reakcją na ugryzienia wszy, wrażenie czegoś poruszającego się we włosach, drażliwość i bezsenność spowodowana większą aktywnością wszy w ciemności, a także wrzody na głowie spowodowane zadrapaniami zainfekowanymi przez bakterie żyjące na ludzkiej skórze. Wszy nie przenoszą chorób, ale z powodu drapania i podrażnienia skóry głowy mogą się rozwinąć wtórne infekcje.

Jak wygląda cykl życia wszy głowowej?

Wszy żyją tuż przy skórze głowy człowieka i składają małe szare lub białe jaja (gnidy) u nasady włosów około 3–4 mm od skóry głowy. Gnidy zazwyczaj potrzebują 8–9 dni na wyklucie. Dorosłe wszy mogą przeżyć ponad 48 godzin poza skórą głowy człowieka, a gnidy nie mogą się wykluć, będąc ponad ¼ cala (6,35 mm) od nasady włosa.

W jaki sposób przenoszą się wszy?

Powszechną drogą rozprzestrzeniania się wszy jest bezpośrednie zetknięcie się głowami z osobą już dotkniętą wszawicą, co może mieć miejsce podczas zabawy w szkole czy w domu, a także w trakcie zajęć dodatkowych lub towarzyskich. Mniej powszechną drogą rozprzestrzeniania się jest współdzielenie z osobą zarażoną ubrań, takich jak czapki, szaliki, płaszcze i/lub stroje sportowe, a także przedmiotów takich jak grzebień, szczotki, gumki do włosów, wsuwki czy ręczniki i pluszaki. Przeniesienie wszy może zajść za pośrednictwem mebli lub elementów dekoracyjnych, które były wcześniej używane przez zarażoną osobę.

Kto jest narażony na ryzyko wszawicy?

Osoby z wysokim ryzykiem zarażenia się wszawicą to między innymi: dzieci w wieku przedszkolnym uczęszczające do żłobka, dzieci w wieku szkolnym oraz członkowie gospodarstwa domowego, w którym mieszkają zarażone dzieci. Wszawica jest powszechna we wszystkich grupach socjoekonomicznych i nie jest związana z brakiem higieny.

Jakie są dostępne środki zapobiegawcze i rozwiązania?

Wszawicy można zapobiegać, unikając stykania się głowami z innymi dziećmi oraz dzielenia się ubraniami. W przypadku stwierdzenia wszawicy wszystkie osoby, które miały kontakt z zarażoną

osobą, powinny zostać sprawdzone i poddane leczeniu. Wszy i gnidy można usunąć mechanicznie z mokrych włosów za pomocą gęstego grzebienia na wszy.

Do leczenia wszawicy można używać leków (pedikulicydów), które zabijają wszy i gnidy (działanie jajobójcze), zgodnie z zaleceniami lekarza. Dodatkowo należy oczyścić otoczenie poprzez wypranie w pralce lub wysuszenie w suszarce pościeli i innych przedmiotów, z którymi miała kontakt zarażona osoba. Suszarkę należy ustawić na temperaturę powyżej 128,3°F (53,5°C) na co najmniej 5 minut, aby skutecznie zabić gnidy. Dywany i meble, których nie można przechować w plastikowej torbie, powinny zostać odkurzone i wyczyszczone.

Co powinny zrobić szkoły?

- Poinstruować narażone rodziny i członków personelu o konieczności monitorowania objawów.
- Zwracać uwagę na objawy u dzieci (drapanie po głowie) i sprawdzać je pod kątem wszy.
- Zalecić rodzicom i opiekunom konsultację ze swoim lekarzem, aby uzyskać zalecenia dotyczące leczenia.
- Uczyć nauczycieli, opiekunów i rodziców, jak rozpoznawać wszy i gnidy.

Jakie są zalecenia co do izolacji?

Jeśli zostaną wykryte żywe wszy, należy odesłać zarażoną osobę do domu na koniec dnia. W tym czasie osoba ta powinna unikać stykania się głowami z innymi dziećmi i dzielenia się ubraniami. Można przyjąć tę osobę z powrotem do szkoły, gdy zostanie poddana leczeniu zaleconemu przez lekarza. Środek Nits-free nie jest zalecany, ponieważ jego skuteczność w zwalczaniu wszawicy nie została jeszcze potwierdzona (AAP, 2013).

W celu uzyskania dodatkowych informacji proszę odwiedzić stronę [Head Lice | CDC](#) lub [Head Lice - Symptoms and Causes | Mayo Clinic](#).

